

OIKAISUVAATIMUS KUNNANHALLITUKSELLE

Kunnanhallitus 15.03.2021 § 62

Hyvinvointi- ja viestintäpäällikön toimen valintapäätöksestä on saapunut kuntaan oikaisuvaatimus 5.3.2021. Oikaisuvaatimus on tehty kuntalaisen toimesta hallinto- ja talousjohtajan tekemän viranhaltijapäätöksen muutoksenhakuohjeiden mukaisesti ja osoitettu kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Vastauksen oikaisuvaatimukseen on laatinut esittelijänä kunnanjohtaja viitaten kunnanhallituksen esityslistan kohtaan 61§. Kunnanjohtaja on pyytänyt valinnan tehneeltä viranhaltijalta selvitystä prosessista ja viranhaltija on toimittanut sen hallitukselle 7.3.2021.

Hallitus perusti toimen 27.1.2021 kokouksessaan. Hallituksen jäsenten evästyksen mukaisesti hallinto- ja talousjohtaja esitti kunnanjohtajalle, että toimivalta rekrytoinnissa siirrettäisiin hänelle. Kunnanjohtaja teki asiasta delegointipäätöksen 2.2.2021. Haku oli avoinna Kuntarekryssä ja TE-palveluiden sivuilla kaksi viikkoa, joka vähimmäisaika julkiselle tehtävälle. Haku päättyi 19.2. ja hallinto- ja talousjohtaja kävi hakemukset läpi viikolla 8 kutsuen kolme henkilöä haastatteluihin, jotka pidettiin 1.3. Päätös tehtiin samana päivänä myöhemmin. Haastatteluihin hallinto- ja talousjohtaja kutsui toiseksi henkilöksi kehitysrehtorin. Toinen haastattelija ei nähnyt muiden hakemuksia.

Päätös on tehty viranhaltijalla olleilla toimivaltuuksilla, tehtävä on ollut julkisessa haussa, hakijat arvioitu ja kolme heistä haastateltu. Valittu täyttää hakuilmoituksessa olleen kelpoisuusvaatimuksen eli ylemmän korkeakoulututkinnon. Oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa hyvän hallinnontavan vaatimukseen ja esittää hakua avattavaksi uudelleen. Hallintolaissa säädetään hyvän hallinnon perusteista. Niihin kuuluvat muun muassa hallinnon oikeusperiaatteet, jotka ohjaavat viranomaisen päätösharkintaa ja muuta asian käsittelyä. Hallinnon oikeusperiaatteita ovat:

- yhdenvertaisuusperiaate, joka velvoittaa tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen
- tarkoitussidonnaisuuden periaate, jonka mukaan viranomaisella ei saa olla toiminnassaan vääriä vaikuttimia eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin
- objektiviteettiperiaate, joka edellyttää viranomaisilta asiallista ja puolueetonta toimintaa
- suhteellisuusperiaate, joka velvoittaa esimerkiksi terveysvalvonnassa mitoittamaan keinot niin, ettei kenenkään oikeuksia tai etuja rajoiteta enempää kuin haitan tai vaaran

poistaminen edellyttää

- luottamuksensuojaperiaate, joka on ennen muuta yksilön suojaajulkista valtaa vastaan ja antaa yksityiselle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

Muut kuin sijaisuudet tai kiireellisenä täytettävät tehtävät ovat kunnassa viime aikoina olleet haettavina 3-5 viikkoa. Pidemmän hakuajan voidaan ajatella tuovan lisää potentiaalisia hakijoita, koska useampi ihminen voi ja ehtii nähdä ilmoituksen ja laatia asiakirjat. Kahden viikon hakuaikaa tai ripeästi edennyttä rekryprosessia ei voida kuitenkaan pitää virheenä. Työsuhteiseen tehtävään, ei virkaan, valittaessa työnantajan harkintavalta on hyvin laaja. Kelpoisuusvaatimuksen täyttävistä hakijoista saa valita kokonaisuuden huomioiden sopivimman. Valinnan tehnyt virkamies on tehnyt tämän arvioinnin.

Oikaisuvaatimus ja adressiin kerättyjen nimien määrä kuitenkin osoittaa sen, ettei Siikalatvan kunnan hallinto ole tässä tilanteessa toiminut niin ettei moitteille jäisi sijaa. Hyvään hallintoon kuuluu se, että hallinnon toimintaan on voitava luottaa, sen on oltava johdonmukaista ja tarkoituksenmukaista. Prosessien läpinäkyvyys ja viranomaisen perustelut toimissaan ovat ensiarvoisen tärkeitä luottamuksen rakentamisessa. Voidaan myös todeta, että prosessiin olisi täytynyt kiinnittää erityistä huomiota, kun loppusuoralla hakijoista on kunnan ylimmän poliittisen johdon edustaja. Luottamushenkilöt ovat vapaita hakeutumaan kunnan tehtäviin ja heitä tulee kohdella yhdenvertaisesti muiden hakijoiden kanssa. Viranomaisen on kuitenkin voitava aukottomasti myös osoittaa, kuinka on toiminnassa otettu huomioon se, ettei henkilön poliittinen asema organisaatiossa ole vaikuttanut päätöksentekoon. Luottamushenkilöt valitsevat ylimmät virkamiehet ja edustavat täten työnantajaa kollektiivina. Käytettävissä olevien asiakirjojen perusteella valittavan henkilön asemaa ei ole käsitelty. Yleisesti ottaen valintaan useamman henkilön näkemyksen osallistaminen ja laaja haastattelukierros osoittaisi sitä, että viranomainen on tehnyt kattavan harkinnan. Se on aina myös valittavan etu. Luottamushenkilöiden osallistaminen on mielekästä aina kun tehtävä on merkittävä kunnan hallinnossa, vaikka kyse ei ole johtavasta virasta.

Oikaisuvaatimuksessa esitetään hakua avattavaksi uudelleen. Rekrytoinnin uudelleen läpikäynti siten, että uusille henkilöille annettaisiin mahdollisuus hakea tarkoittaisi, että lopputulos ei välttämättä ole sama, koska valinta tehtäisiin eri joukosta. Päätöksen kumoaminen ja haun käynnistäminen uudelleen edellyttäisi hallinnollisesti, että päätöstä tehtäessä on tapahtunut muotovirhe, joka täytyisi oikaista. Selvityksen perusteella viranhaltija ei ole myöskään ylittänyt ratkaisuvältaansa. Juridisesti katsoen tämä

oikaisuvaatimus ei anna näyttöä tai perusteita kumota tehtyä päätöstä.

Hakuprosessin selvityksen perusteella jää kuitenkin epäselväksi onko nopea aikataulu, haastateltavien valintaperusteet, haastatteluryhmän kapeus ja jonkinasteinen avoimuuden puute ollut tarkoituksenmukaista niin kunnan kokonaisedun kuin valittavankaan kannalta. Prosessiin osoitettuun epäluottamukseen ei tule suhtautua kevyesti. Viranhaltijan virkavastuulla tehdyn päätöksen kumoaminen ylemmän virkamiehen toimesta vaatisi kuitenkin painavat perustelut. Päätöksenteossa ei ole tapahtunut muotovirhettä ja näin ollen sen kumoaminen saattaisi kunnan toiminnan valinnan kohdetta kohtaan kohtuuttomaksi. Kunnanhallituksella on oikeus omaan harkintaan ja viranhaltijapäätösten ottamiseen käsittelyynsä otto-oikeudella, joka on yksi sisäisen valvonnan välineistä.

Päätösehdotus (kj.): Oikaisuvaatimus katsotaan käsitellyksi ja hylätään.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Jaakko Myllykoski jätti asiaan eriävän mielipiteen.

Kaisa Louet-Similä poistui esteellisenä tämän asian käsittelyn ajaksi.